

Over het wisselen van medicijnen

Wat is de stand van zaken over het wisselen van medicijnen?

Leidraad verantwoord wisselen van medicijnen

De afgelopen jaren is er veel onduidelijkheid geweest over het wisselen van medicijnen. Wanneer kan het wel en hoe zorg je ervoor dat het wisselen van medicijnen goed wordt begeleid.

Sinds april 2022 zijn er werkafspraken (een leidraad) gemaakt hoe het wisselen van medicijnen met dezelfde werkzame stof, dezelfde sterkte, dezelfde toedieningsvorm en afgiftepatroon veilig kan.

Over het niet-wisselen, bijvoorbeeld bij medische noodzaak, zijn heldere afspraken gemaakt. In de werkafspraken is een lijst opgenomen met medicijnen in categorie rood, oranje, groen. Op deze manier is het snel duidelijk wanneer het wisselen wel of beter niet kan. Het onbeperkt wisselen van medicijnen wordt tegengegaan. Ook staan in de werkafspraken afspraken over de begeleiding bij wisselen

Diverse organisatie zijn bij de totstandkoming van de werkafspraken (leidraad) betrokken:

- Patiëntenfederatie Nederland (PF), ReumaNederland is hierbij betrokken geweest
- Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG)
- Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV)
- Federatie Medisch Specialisten (FMS)
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie (KNMP)
- Zorgverzekeraars Nederland (ZN)

[Lees de leidraad verantwoord wisselen van medicijnen](#)

Ik krijg een ander medicijn mee bij de apotheek dan ik gewend ben. Wat kan hier de oorzaak van zijn?

Vraag bij de apotheek wat de oorzaak of de reden is dat je moet wisselen. Er zijn verschillende situaties, waarbij je rechten en mogelijkheden steeds anders zijn, ook afhankelijk van wat er op je recept staat.

Er kan sprake zijn van een **medicijntekort**. Als dit kort duurt, dan kun je het misschien nog opvangen met je eigen voorraad medicijnen. Als het tekort alleen bij je eigen apotheek is, dan kun je ook naar een andere apotheek gaan. Is het medicijntekort landelijk, overleg dan met je apotheek en arts en zoek met elkaar naar een goede alternatieve oplossing. Informatie over medicijntekorten lees je op farmanco.knmp.nl

Soms ligt de oorzaak van een medicijnwisseling aan iets anders:

- Je zorgverzekeraar heeft jouw medicijn opgenomen in het **preferentiebeleid**.
- Je arts heeft je medicijn **op stofnaam** voorgeschreven. Een stofnaam is met een kleine letter geschreven en een merknaam met een grote letter en een merkteken ® erbij.

Wat moet ik doen als ik bijwerkingen krijg na een medicijnwissel?

Neem in dat geval snel contact op met je arts en overleg wat jullie kunnen doen.

Ook is het slim om je bijwerking te melden bij het bijwerkingencentrum van het Lareb en op ons meldpunt Reumamedicijnen.

Wat kan ik doen als ik moet wisselen van biologisch medicijn?

Soms komt het voor dat je van biologisch medicijn moet wisselen. Dat heeft meestal 3 redenen:

1. Je huidige medicijn werkt voor jou niet goed
2. Je krijgt teveel bijwerkingen van je huidige medicijn
3. Je reumatoloog stelt voor over te gaan op een biosimilar. Dat is een medicijn die dezelfde werkzame stof heeft als het originele biologische medicijn en een stuk goedkoper is.

Als je moet wisselen is het belangrijk dat je je goed laat informeren en samen met je reumatoloog beslist. Onderstaande 7 vragen helpen je het gesprek met je arts aan te gaan.

Zeven vragen die je kunt stellen bij overstappen

- Wat zijn in mijn behandeling de voor- en nadelen van overstappen naar een ander biologisch medicijn met dezelfde werkzame stof?
- Is het een goed moment in mijn behandeling om over te stappen (ook gezien mijn persoonlijke omstandigheden)?
- Wat zijn de mogelijkheden en alternatieven?
- Wat zijn mogelijke risico's bij overstappen?
- Waar kan ik goede onafhankelijke informatie krijgen over mijn nieuwe medicijn?
- Hoe word ik begeleid en gemonitord?
- Welke stappen gaan we nemen, mocht het nieuwe medicijn niet aanslaan? Kan ik ook terug naar mijn oude medicijn?

Lees meer over biologische medicijnen

Lees het standpunt van ReumaNederland over wisselen van biologische medicijnen

De apotheek geeft aan dat er een medicijntekort is voor mijn medicijn. Wat kan ik het beste doen?

Vraag hoe lang dit tekort kan gaan duren. Overleg met je apotheker of je over moet stappen naar een ander merk medicijn en/of bespreek andere mogelijke oplossingen.

Hiernaast kun je ook zelf kijken hoe het staat met het medicijntekort op farmanco.knmp.nl.

Meld het medicijntekort ook op het Meldpunt Reumamedicijnen van ReumaNederland.

Wat is preferentiebeleid?

Van je medicijnen zijn vaak verschillende merken van verschillende fabrikanten beschikbaar met dezelfde werkzame stof. Je zorgverzekeraar kan ervoor kiezen één merk als voorkeursmiddel aan te wijzen. In dat geval wordt alleen het voorkeursmiddel vergoed. Dit heet 'preferentiebeleid', ook wel 'voorkeursbeleid' genoemd.

Hierdoor kan je medicijn er anders uitzien, vergeleken met de vorige keer dat je het in de apotheek meekreeg: een andere vorm pil, een ander doosje en een andere fabriek waar het uit komt. Wel is de werkzame stof hetzelfde.

Elke zorgverzekeraar mag zelf bepalen of hij wel of geen preferentiebeleid hanteert. Hoe het preferentiebeleid van jouw zorgverzekeraar is, kun je terugvinden in de polisvoorwaarden, op de website of navragen bij de klantenservice van je zorgverzekeraar. Op de website van je zorgverzekeraar kun je de lijst vinden van middelen die bij jouw zorgverzekeraar preferent zijn gesteld.

Een uitzondering geldt bij de vermelding 'medische noodzaak' op je recept. Je hebt dan recht op het merk medicijn dat op je recept staat, omdat je arts het medisch gezien noodzakelijk vindt dat je een ander merk krijgt.

Wat betekent 'medische noodzaak' op mijn recept?

Krijg je een medicijn dat een preferent middel betreft? En vindt je arts het niet verantwoord dat je doorgaat met dit merk medicijn? Dan kan hij 'medische noodzaak' of 'MN' op het recept vermelden. Met deze vermelding op je recept heb je recht op vergoeding van het niet-preferente medicijn dat voor jou het meest geschikt is.

Heb je een medicijn van een ander merk meegekregen dat je al bent gaan gebruiken en krijg je hierdoor

last van bijwerkingen, een minder goede werking, of is de tablet, capsule of de injectiespuit minder goed te gebruiken? Overleg dan alsnog met je arts om eventueel medische noodzaak op je recept vermeld te krijgen.

Wil je het medicijn van jouw voorkeur blijven gebruiken, zonder dat hiervoor een medische noodzaak is en betreft het een middel dat preferent is gesteld? Dan moet je de kosten volledig zelf betalen. Ook de afleverkosten komen dan voor eigen rekening.

Wat moet ik doen als medische noodzaak niet wordt gehonoreerd door de apotheek?

Je zorgverzekeraar of apotheker mag navraag doen bij je arts om welke reden hij de vermelding 'Medische Noodzaak' op je recept heeft gezet of een second opinion aanvragen bij een andere arts. De apotheker of verzekeraar kan ook aan je vragen om het preferente middel toch te gaan gebruiken of anders een ander middel met dezelfde werkzame stof. Dit hoef je niet zomaar te accepteren. Soms geven apothekers aan dat je het middel dan zelf moet betalen of moet bijbetalen. Bij 'Medische Noodzaak' hoef je nooit te betalen!

Als het je niet lukt om medische noodzaak geaccepteerd te krijgen, ga dan na wat je zorgverzekeraar en je apotheek hiervan vinden.

Apotheek:

- Als de zorgverzekeraar aangeeft dat je toch recht hebt op het niet-preferente middel, koppel dit dan terug aan je apotheker en vraag om toch het niet-preferente middel vergoed te krijgen.
- Als jouw apotheek vervolgens nog steeds niet jouw voorkeursmedicijn meegeeft, dan kan je een klacht indienen bij de klachtenfunctionaris van je apotheek. Een andere mogelijkheid om bemiddeling bij je klacht te krijgen is bij [Stichting Klachten en Geschillen Eerstelijnszorg \(SKGE\)](#). Ook kan je naar een andere apotheek gaan om te proberen daar je medicijn mee te krijgen.

Zorgverzekeraar:

- Ligt de oorzaak niet bij je apotheek, maar bij je zorgverzekeraar die jouw merk geneesmiddel met medische noodzaak niet wil vergoeden? Dan is het slim om een klacht in te dienen. De zorgverzekeraar moet in ieder geval overleg voeren met je arts of een second opinion aanvragen bij een andere arts om de medische noodzaak af te wijzen. Dien eerst een schriftelijke klacht (per brief of e-mail) in bij je zorgverzekeraar. [Hier vind je een voorbeeldtekst](#).
- Krijg je vervolgens toch geen vergoeding, dien dan een klacht in via de [Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen \(SKGZ\)](#). En bespreek je situatie ook met je arts.

Wat is het verschil tussen 'op stofnaam' en 'op merknaam' voorschrijven'?

Op stofnaam voorschrijven betekent dat je arts de werkzame stof van een medicijn op het recept vermeldt. Je kunt dit zien doordat een stofnaam begint met een kleine letter en er staat meestal géén merkteken ® bij. De apotheker kan dan bekijken welk merk van het medicijn hij aan jou meegeeft. De apotheker moet jou wel informeren en om toestemming vragen wanneer dit betekent dat het een ander middel is dan je gewend bent. Als je een ander merk medicijn wil dan de apotheker je voorschrijft, kan je gevraagd worden bij te betalen.

Eventueel kan je arts, wanneer dit medisch gezien noodzakelijk is, het medicijn op merknaam voorschrijven op je recept. Je hebt dan recht op het merk medicijn dat op je recept staat. Je hoeft dan ook niet bij te betalen. Een merkmedicijn wordt meestal weergegeven met het merktekentje ®.

Wat moet ik doen wanneer ik toch een ander merk geneesmiddel meekrijg ook al heeft mijn arts mijn geneesmiddel op merknaam voorgeschreven op mijn recept?

- Wij adviseren je dan om de situatie eerst met je arts te bespreken en contact op te nemen met je zorgverzekeraar.
- Als de verzekeraar aangeeft dat je toch recht hebt op het medicijn dat op merknaam is voorgeschreven, koppel dit dan terug naar je apotheker en vraag om toch dit merk vergoed te krijgen.
- Als jouw apotheek vervolgens nog steeds niet jouw merk medicijn meegeeft, dan kan je overwegen om naar een andere apotheek te gaan die je het medicijn misschien wel meegeeft.
- Je kan ook een klacht indienen bij de klachtenfunctionaris van je apotheek. Wil je bemiddeling bij je klacht krijgen, neem dan contact op met de [Stichting Klachten en Geschillen Eerstelijnszorg \(SKGE\)](#).
- Laat het ook ReumaNederland weten via ons [Meldpunt Reumamedicijnen](#). Wij weten graag waar je tegenaan bent gelopen. Misschien kunnen we meedenken over een oplossing of anderen verder helpen met de ervaringen die jij hebt opgedaan.

Wat kan ik doen als ik een ander merk van mijn medicijn meekrijg in de apotheek?

Je kan de volgende stappen zetten om te proberen je vertrouwde merk medicijn weer mee te krijgen:

1. Check altijd bij de apotheek of je jouw vertrouwde merk medicijn hebt meegekregen.
2. Is dat niet zo? Vraag de apotheek wat de reden is.
3. Verwacht je klachten, zoals bijwerkingen, door het andere merk of twijfel je hierover? Overleg dan met je apotheker en/of arts.
4. Als het medisch gezien nodig is, kan jouw arts 'medische noodzaak' of 'merknaam' op het recept schrijven.
5. Als je je medicijnen met die vermelding nóg niet meekrijgt, neem dan contact op met je zorgverzekeraar en dien daar eventueel een klacht in.

[Hier vind je een voorbeeldtekst.](#)

6. Kom je er met je zorgverzekeraar niet uit? Meld je klacht bij de [Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeraars](#) (SKGZ).
7. Als je apotheek niet jouw merk medicijn meegeeft, ook al staat er een merknaam op je recept, dan kan je ook een klacht indienen bij de klachtenfunctionaris van je apotheek. Wil je bemiddeling bij je klacht krijgen, neem dan contact op met de [Stichting Klachten en Geschillen Eerstelijnszorg](#) (SKGE).
8. Laat het ook ReumaNederland weten via ons [Meldpunt Reumamedicijnen](#). Wij weten graag waar je tegenaan bent gelopen. Misschien kunnen we meedenken over een oplossing of anderen verder helpen met de ervaringen die jij hebt opgedaan.
9. Tot slot, neem ook contact op met je arts om te laten weten dat je nog steeds je vertrouwde merk niet gebruikt.

Waar meld ik mijn problemen met wisselen van medicijnen?

Dit hangt af waar je problemen met het wisselen van medicijnen liggen:

- Heb je **bijwerkingen** door het wisselen van medicijnen? Deze kun je melden bij bijwerkingencentrum [Lareb](#).
- Wil je **apotheek** jouw merk medicijn niet meegeven ondanks dat het merkmedicijn op je recept staat of je arts 'medische noodzaak' op je recept heeft aangegeven? Dien dan een klacht in bij de klachtenfunctionaris van je apotheek. Wil je advies en bemiddeling bij je klacht? Neem dan contact op met de [Stichting Klachten en Geschillen Eerstelijnszorg](#) (SKGE).
- Wil je **zorgverzekeraar** medische noodzaak op je recept niet honoreren? Dien dan eerst een schriftelijke klacht (per brief of e-mail) in bij je zorgverzekeraar. [Hier vind je een voorbeeldtekst](#). Krijg je vervolgens nog geen vergoeding, dien dan een klacht in met de hulp van de [Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen](#) (SKGZ).
- Wil je **ReumaNederland op de hoogte stellen** van je problemen rondom wisselen van medicijnen? Meld het ons op het [Meldpunt Reumamedicijnen](#).

Wat doet ReumaNederland aan problemen rond het wisselen van medicijnen?

ReumaNederland zet zich samen met 13 andere patiëntenorganisaties in om het onnodig wisselen van medicijnen te voorkomen. Met deze organisaties deden we in 2018 onderzoek naar het wisselen van medicijnen om niet-medische redenen. Lees meer over de uitkomsten van dit onderzoek en de ervaringen van andere mensen met het wisselen van medicijnen in de Factsheet.

Of lees meer over onze inzet tegen het onnodig wisselen van medicijnen.

Terug naar veelgestelde vragen